

Sygn. akt III Ca 842/15

POSTANOWIENIE

Dnia 25 lutego 2016r.

Sąd Okręgowy w Nowym Sączu, Wydział III Cywilny Odwoławczy w składzie

następującym:

Przewodniczący - Sędzia SO Jacek Małodobry (sprawozdawca)

Sędzia SO Ewa Adamczyk

Sędzia SO Tomasz Białka

Protokolant: st. sekr. sąd. Anna Burnagiel

po rozpoznaniu w dniu 25 lutego 2016r. w Nowym Sączu

na rozprawie

sprawy z wniosku R. K.

przy uczestnictwie L. C., H. S., L. C. (1), C. C. (3), M. C., M. L., K. J., B. K., W. C. (1), S. C.

o zmianę postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku po J. C.

na skutek apelacji wnioskodawczynie

od postanowienia Sądu Rejonowego w Nowym Targu

z dnia 30 września 2015r., sygn. akt I Ns 741/15

p o s t a n a w i a :

1. ***oddalić apelację;***

2. ***zasądzić od wnioskodawczynie na rzecz uczestników S. C. i W. C. (1) solidarnie kwotę 60 zł (sześćdziesiąt złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.***

(...)

Sygn. akt III Ca 842/15

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Nowym Targu postanowieniem z dnia 30 września 2015 r. oddalił wniosek R. K. domagającej się zmiany postanowienia tego Sądu

z dnia 10 czerwca 2014 r., sygn. akt I Ns 1273/12 poprzez stwierdzenie, że spadek po J. C. zmarłym w dniu 21 sierpnia 2012 r. w G. (N.) nabyła w całości jego żona L. C..

Sąd wskazał, iż w.w. sprawa I Ns 1273/12 została wszczęta na wniosek

L. C., która nie powołała wówczas żadnej umowy o spadek ani innego dokumentu, z którego wynikałoby, że dziedziczenie ma nastąpić inaczej niż według ustawy. Krąg spadkobierców ustalono na podstawie akt stanu cywilnego oraz zapewnienia złożonego przez uczestniczkę H. S. i postanowieniem z dnia 10 czerwca 2014 r. stwierdzono

dziedziczenie po J. C. na podstawie ustawy przez żonę L. C. w 1/2 części, rodzeństwo H. S., L. C. (1), W. C. (2) po ⁽⁽¹⁾⁾ /10 części, siostrzenice M. L., K. J., B. K. po ⁽⁽¹⁾⁾ /30 części oraz bratanków W. C. (1) i S. C. po ⁽⁽¹⁾⁾ /20 części. Postanowienie to nie zostało zaskarżone przez wnioskodawczynię L. C.. Sąd wskazał ponadto, że J. C.

i L. C. zawarli przed notariuszem w N. w dniu 28 kwietnia

1997 r. umowę majątkową małżeńską i umowę spadku, a w dniu 25 listopada 2004 r. sporządzili suplement do umowy spadku. Zgodnie z tą umową J. C. na wypadek swojej śmierci ustanowił swoim jedynym spadkobiercą żonę L. C..

Mając powyższe na uwadze Sąd Rejonowy uznał, iż obecna wnioskodawczyni R. K. nie jest osobą zainteresowaną w rozumieniu art. 679 § 2 k.p.c., a tym samym nie posiada prawa do zgłoszenia wniosku o zmianę stwierdzenia nabycia spadku po J. C.. Żyje bowiem jej matka L. C., która może realizować własne uprawnienia spadkobiercy po zmarłym mężu. Dopóki

L. C. żyje wnioskodawczyni nie przysługuje przymiot bycia jej spadkobiercą, a co najwyżej potencjalnym spadkobiercą. Nie można bowiem wykluczyć, iż na skutek rozporządzeń na wypadek śmierci wnioskodawczyni zostanie pominięta w dziedziczeniu po L. C.. Negatywne skutki nieujawnienia przez L. C. umowy majątkowej małżeńskiej i umowy spadku w postępowaniu o stwierdzenie nabycia spadku (I Ns 1273/12) nie mogą być usunięte w trybie art. 679 § 1 k.p.c. przez jej córkę, gdyż stanowiłoby to obejście rygorów przewidzianych w tym przepisie.

Postanowienie to zaskarżyła apelacją wnioskodawczyni zarzucając:

- naruszenie przepisu art. 679 § 1 k.p.c. przez jego zastosowanie w niniejszej sprawie polegające na przyjęciu, że córka L. C. jest jej spadkobierczynią

(której już dotyczą skutki, jak po otwarciu spadku) w sytuacji, gdy L. C. wciąż żyje;

- naruszenie przepisu art. 679 § 2 k.p.c. w zw. z art. 1025 § 1 k.c. oraz

art. 510 § 1 k.p.c. przez przyjęcie, że córka żyjącej spadkobierczyni nie jest osobą zainteresowaną w sprawie w rozumieniu tego przepisu.

Powołując się na te zarzuty apelująca wniosła o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez uwzględnienie jej wniosku o zmianę stwierdzenia nabycia spadku po J. C..

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest bezzasadna.

W sprawie nie zachodzą uchybienia skutkujące nieważnością postępowania, których wystąpienie Sąd odwoławczy ma obowiązek brać pod uwagę z urzędu

(art. 378 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.), a zarzuty wnioskodawczyni są pozbawione jakichkolwiek podstaw.

Wbrew twierdzeniom apelującej Sąd Rejonowy nie przyjął, iż wnioskodawczyni

R. K. jest spadkobierczynią L. C., lecz przeciwnie – wskazał, że „dopóki żyje L. C. wnioskodawczyni nie przysługuje przymiot bycia jej spadkobiercą, a co najwyżej potencjalnym spadkobiercą”. Wynika to w sposób oczywisty z treści uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia, a tym samym podnoszone przez apelującą zarzuty w tym zakresie są nieskuteczne.

Sąd Okręgowy nie podziela też stanowiska apelującej jakoby była ona osobą zainteresowaną w rozumieniu art. 679 § 2 k.p.c. i tym samym uprawnioną do zgłoszenia wniosku o zmianę stwierdzenia nabycia spadku po J. C.. Za utrwalone w orzecznictwie uznać należy stanowisko, iż pojęcie „zainteresowanego”

w rozumieniu w.w. przepisu odpowiada co do zakresu pojęciu „osoby mającej interes do złożenia wniosku o stwierdzenie nabycia spadku” z art. 1025 k.c.

(por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 1 czerwca 2000 r.,

IV CKN 470/00, LEX nr 52484 i z dnia 6 lutego 2008 r., II CSK 433/07,

LEX nr 497677). Innymi słowy aby uznać, że wnioskodawczyni może zgłosić wniosek o zmianę stwierdzenia nabycia spadku po J. C. należałoby przyjąć, iż mogłaby ona złożyć wniosek o stwierdzenie nabycia spadku po wymienionym, gdyby takie postępowanie nie zostało jeszcze przeprowadzone. Do takiego przyjęcia brak zaś w okolicznościach niniejszej sprawy jakichkolwiek podstaw. Wnioskodawczyni nie rości sobie jakichkolwiek własnych praw do spadku po J. C. – nie jest jego spadkobiercą, zapisobiercą, wierzycielem, nabywcą spadku itp. Nie jest też następcą prawnym spadkobiercy, gdyż jej matka L. C. żyje. Sama okoliczność, na którą apelacja się powołuje, że wnioskodawczyni, jako córka L. C., będzie w przyszłości partycypować w majątku swojej matki jako spadkobierczyni testamentowa czy ustawowa, czy też wreszcie jako uprawniona z racji zachowku, nie ma żadnego znaczenia prawnego i nie świadczy o tym, że ma ona interes prawny w zmianie stwierdzenia nabycia spadku.

Gdyby podzielić pogląd apelującej w sprawach o stwierdzenie nabycia spadku musieliby uczestniczyć nie tylko spadkobiercy danej osoby, ale także ewentualni ich przyszli następcy prawni i ewentualni przyszli następcy prawni tych następców

(a więc np. nie tylko żyjące dzieci spadkodawcy ale także ich dzieci, wnuki), gdyż zawsze można by twierdzić, że będą one w przyszłości partycypować w majątku po swoim poprzedniku. Krąg zainteresowanych w sprawie o stwierdzenie nabycia spadku czy w sprawie o zmianę takiego stwierdzenia byłby praktycznie nieograniczony i oderwany od aktualnego i obiektywnego interesu prawnego tych osób.

Niezależnie od powyższego Sąd I instancji trafnie zauważył, że w chwili obecnej wcale nie można przesądzić, że wnioskodawczyni będzie spadkobierczynią swojej matki, gdyż ta może sporządzić testament, w którym do spadku powoła inną osobę. Nie ma też pewności co do tego, czy w takiej sytuacji wnioskodawczyni partycypowałaby w majątku swojej matki jako uprawniona do zachowku, z uwagi na instytucję wydziedziczenia, która przecież (przynajmniej hipotetycznie) może ją pozbawić takiego uprawnienia.

Nie budzi wątpliwości, iż ograniczenia przewidziane w art. 679 § 1 zd. 2 k.p.c. obejmują nie tylko osoby uczestniczące w poprzednim postępowaniu, ale także ich spadkobierców (por. orzeczenia Sądu Najwyższego powołane w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia). Skoro zatem wnioskodawczyni, w okolicznościach faktycznych istniejących w niniejszym przypadku (jej matka była uczestnikiem postępowania spadkowego i mogła powołać w nim fakt istnienia umowy spadku) nie mogłaby skutecznie żądać zmiany stwierdzenia nabycia spadku jako spadkobierczyni L. C. to jest oczywiste, że tym bardziej nie może tego żądać w sytuacji gdy spadkobiercą takim jeszcze nie jest, gdyż jej matka żyje.

Nie może wreszcie odnieść skutku zawarty w uzasadnieniu apelacji zarzut, iż Sąd I instancji nie odniósł się do w.w. umowy dotyczącej spadku i nie ocenił jej ważności. W sytuacji gdy wniosek o zmianę stwierdzenia nabycia spadku zgłosiła osoba nie posiadająca statusu „zainteresowanego”, w rozumieniu art. 679 § 2 k.p.c. (jak w tej sprawie) wniosek podlega oddaleniu bez merytorycznego badania jego zasadności.

Mając powyższe okoliczności na uwadze Sąd Okręgowy orzekł jak w pkt 1 sentencji na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono jak w pkt 2 sentencji na podstawie art. 520 § 3 k.p.c. oraz § 9 pkt 2 w zw. z § 13 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie...(tj. Dz. U. z 2013 r., poz. 461 ze zm.).

(...)